MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2005

Citazzjoni Numru. 232/2004

A.

vs.

B.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 13 ta' Lulju 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-partijiet izzewgu fis-6 ta' Settembu tas-sena elf disa' mija u sebgha w disghin (1997), kif jirrizulta mill-att taz-zwieg hawn anness u mmarkat Dok 'A',

Illi kif se jigi ampjament ippruvat waqt it-trattazzjoni ta' din il-kawza, iz-zwieg kuntrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla ebda effett fil-ligi peress illi l-kunsens tal-partijiet kien

ivvizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u/jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi *da parti* tal-konvenut il-kunsens tieghu kien vizzjat b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghall-istess konvenut li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi l-kunsens tal-konvenut inghata bl-eskluzjoni ta' wiehed jew izjed mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi l-kunsens tal-attrici kien marbut ma' kundizzjoni li tirreferi ghall-futur;

Illi ghaldaqstant iz-zwieg kuntrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett fil-ligi *a tenur* tal-**artikolu 19 (1) (d) u/jew (f) u/jew (g) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta u/jew tal-istess artikolu 19 (1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta** b'mod generali;

Illi l-istess attrici talbet lil din il-Qorti biex ghal ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara z-zwieg ta' bejn il-kontendenti ccelebrat fis-6 ta' Settembru tas-sena elf disa' mija u sebgha w disghin (1997), null u bla effett fil-ligi a tenur tal-**artikolu 19(1)(d) u/jew (f) u/jew (g) tal Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-istess artikolu 19(1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta** b'mod generali; u

2. Tordna li ssir l-apposita annotazzjoni fl-atti civili kollha tal-kontendenti.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li jibqa' ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fil-10 ta’ Awissu 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ tletin (30) gurnata lill-partijiet sabiex jipprezentaw x-xhieda kollha li jistghu permezz tal-procedura tal-affidavit.

Rat il-verbal datat 19 ta’ Jannar 2005, fejn Dr. Chris Cilia ghall-attrici **A** pprezenta l-affidavit tal-attrici u ddikjara li ma ghandux provi izjed.

Rat l-affidavit tal-**attrici A** minn fol. 13 sa fol. 16 tal-process.

Rat il-verbal datat 20 ta’ April 2005, fejn il-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 ta’ Gunju 2005.

Rat li l-konvenut minkejja li notifikat bic-citazzjoni attrici fit-8 ta’ Marzu 2005, ma ppresenta l-ebda nota ta’ eccezzjonijiet u ghalhekk baqa’ kontumaci.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi fic-citazzjoni pprezentata minnha, l-attrici talbet illi z-zwieg li gie celebrat bejnha u bejn il-konvenut jigi dikjarat null u bla effett, peress illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha (**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta’ Malta**); u li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b’anomalija psikologika serja li taghmilha impossibbli ghall-istess konvenut li jaqdi l-obbligazzjonijiet tieghu ta’ zwieg u peress illi l-kunsens tal-konvenut nkiseb fl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga (**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta’ Malta**). Dan apparti l-**artikolu 19 (1) (g) tal-Kap 255**.

Illi s-subincizi ta' l-**artikolu 19 (1) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975,** li ghalihom qed tirreferi l-attrici, jipprovdu li zwieg ikun null :-

*"**(d)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b' difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;*

(f) *jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."*

(g) *jekk xi wahda mill-partijiet torbot il-kunsens taghha ma' kundizzjoni li tirreferi ghall-futur".*

Illi dwar l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jinghad li kif ritenut fil-gurisprudenza konstanti ta' dawn il-Qrati jinghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju *"supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly"*.

"Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'amentia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …"

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard in*** ***"*L'immaturite' et le consentement matrimonial"** (pg. 54-55) jghid is-segwenti*:*-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga' kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores *et noe*"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar, 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) **"Suzanne *sive* Sue Rossi vs Benjamin *sive* Benny Bugeja** (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002; **"Joseph Farrugia vs Marthese Fsadni"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Ottubru 2002) u ohrajn u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of

*will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (**Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics".* (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi skond il-gurisprudenza nostrana gew konsiderati dawk l-elementi li ghandhom jigu kkunsidrati bhala d-drittijiet u dmirijiet u l-elementi essenzjali taz-zwieg, tant li fis-sentenza **"Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed"** (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) inghad li:-

*"Fil-kawza **"Haidin vs Haidin"** (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda*

motivazzjoni li ggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra u x-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li verament ikun irid johloq 'a partnership for life'."

"Mill-gurisprudenza nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta' u l-assistenza, l-unita' u l-indissolubbilta' taz-zwieg, il-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja w il-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-'communio vitae'. Fil-kawza ***"Micallef vs Micallef'*** *deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili enuncjat illi 'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom".*

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, il-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali' vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat

tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fl-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p.912):-

"a poter dedursi la invalidita' dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero'.

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta' l-kunsens*

tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg".

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-'consortium vitae' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'consortium vitae' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indossolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara, wahda mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indossolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. *Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or*

because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fii-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions. A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubbilta') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi l-**artikolu 19 (1) (g)** jipprovdi li z-zwieg huwa null:-

*"**(g)** jekk xi wahda mill-partijiet torbot il-kunsens taghha ma' kundizzjoni li tirreferi ghall-futur".*

Illi dwar l-**artikolu 19 (1) (g)** jinghad skond ***J. Edward Hudson*** *"a condition could either be suspensive or resolutive. It is suspensive if it delays the entry in effect of the obligation of an act until the condition itself is fulfilled. It is resolutive if it dissolves the obligation only if it verifies itself and therefore renders it null. e.g. "I will live in marriage with you until I find someone who is more*

wealthy than you" (**"Handbook II for Marriage Nullity Cases"** pg. 107). Illi huwa mportanti li wiehed jinnota li din il-kundizzjoni tapplika biss ghall-kaz ta' annullament taz-zwieg jekk din il-kundizzjoni tirreferi ghall-avveniment fil-futur.

(ii) Apprezzament tal-Provi.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi l-partijiet izzewgu fis-6 ta' Settembru 1997 u kienu ilhom flimkien minn meta l-attrici kellha 14 il-sena – eta' meta hija kienet ghada legalment u fattwalment tifla; l-konvenut kien ftit akbar ghaliex kellhu 15 il-sena; sabiex izzewgu ghalhekk kienu ilhom jafu lil xulxin ghalmenu 9 snin; jidher li l-konvenut kellhu problema tad-droga li l-istess attrici saret taf biha wara li kienu ilhom jafu lil xulxin iktar minn 5 snin; infirdu izda l-konvenut weghda li kien ser jaqta' dan il-vizzju u hija tghid li kienu ftehmu li jizzewgu fi zmien tliet xhur, tant li tghid li ma' saru ebda preparamenti ta' xejn u fil-fatt hadu biss post bil-kera l-Qajjenza; hasbet, tghid, li l-konvenut kien setgha jigi kkontrollat jekk tghix mieghu taht l-istess saqaf – tghid li riedu jizzewgu tant malajr li lanqas kors ta' Kana ma' sar minnhom izda marru ghal kors privat u fil-fatt gew moghtija l-parir li minhabba l-vizzju tad-droga l-ewwel isir programm ta' rijabilitazzjoni minnu – izda dan ma jidhirx li sar u tghid li wara li l-konvenut inhariglu certifikat li kien mehlus mill-vizzju tad-droga minn psikjatra li ghandu l-klinika fuq l-Alhambra zzewgu l-Imqabba. Hija tghid li meta marret ghand il-Kapillan u ffirmat il-formula sabiex tizzewweg tghid li fejn kien hemm miktub jekk kienx hemm xi oggezzjoni ghaz-zwieg taghha ghal xi raguni, hija tghid li kienet wiegbet bil-miktub illi *"jekk jerga' jaqbad il-vizzju tad-droga ridt li nannulla z-zwieg".* L-attrici tghid li hija mponiet din il-kondizzjoni fuq il-konvenut u zzewget lill-konvenut biss ghaliex inhariglu certifikat *"clean" .*

Illi l-attrici tallega li l-konvenut tkecca mix-xoghol ghaliex seraq Lm3,000 sabiex mar laghabhom; tghid li l-konvenut ghamel hafna dejn f'intraprizi ohra li huwa dahal fihom, izda tghid li fuq kollox l-istess konvenut baqa' jiehu d-droga u kellhu akkuzi dwar traffikar ta' l-istess; tghid li l-

konvenut baqa' bil-vizju tad-droga, kien infidil lejha u qatt responsabbli, u l-ebda wahda mill-akkuzi taghha ma' gew bl-ebda mod kontradetti.

Illi din il-Qorti thoss li abbazi tal-provi prodotti jirrizulta li l-attrici kellha nuqqas serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq elementi kostitwittivi taghha u dan ghaliex l-istess impenn u kunsens taz-zwieg jinghata inkondizzjonalment ibbazat fuq l-imhabba lejn il-parti l-ohra u il-promessa solenni li bniedma jew bniedem tkun trid u twieghed lilha nfisha lejn il-parti l-ohra b'mod assolut u mhux suggett ghall-kondizzjonijiet; ovvjament pero' biex issir dan trid tkun almenu tifhem dak li l-persuna jkollha bhala obbligi taghha ghaz-zwieg u dan certament ma' jfissirx li tghix biss taht l-istess saqaf, jew inkella li tkun tista' tikkontrolla persuna ghaliex tkun tghix maghha – izda ma' hemm l-ebda dubju li bhala minimu sabiex parti taghti lilha nfisha lejn il-parti l-ohra fiz-zwieg irid ikun hemm il-fiducja fil-parti l-ohra, haga li hija certament ma' kellhiex fil-konvenut u jidher li l-konvenut lanqas qatt kellu fih innifsu.

Illi fil-fatt il-konvenut certament ma kienx f'kondizzjoni li jasal ghal diskrezzjoni necessarja ghal kunsens validu taz-zwieg u certament li l-kunsens tieghu kien vizzjat almenu taht l-**artikolu 19 (1) (d);** anzi mill-provi prodotti, mhux kontradetti minnu, jidher li l-konvenut qal biss li huwa kien hieles mill-vizzju tad-droga sabiex l-awtoritajiet koncernati f'dan il-kaz jaghtu il-permess li jizzewweg skond ir-rit maghzul minnu, ghax mix-xhieda johrog dubjuz ferm kemm verament il-konvenut ma' kellux f'dak iz-zmien vizzju tad-droga, u kemm verament impenja ruhu sabiex jara li ma' jergax jaqa' f'dan l-vizzju la darba kors ta' riabilitazzjoni ghall-istess ma' jidhirx li segwa; jidher li kkonvinca lill-attrici u lill-persuni kompetenti b'dan ic-certifikat li hemm dubju dwar l-korrettezza tieghu. Certament pero' li fil-hajja mizzewga l-istess konvenut baqa' suggett u taht il-vizzju tad-droga u din il-Qorti thoss li meta wiehed ihares lejn it-totalita' tax-xhieda ta' l-attrici thoss li gie ppruvat li l-konvenut ma' kienx onest ma' l-attrici, u adirittura l-kunsens tieghu kien simulat anke abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255.**

Illi ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi milqugha stante li l-kunsens taghha kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (g) tal-Kap 255** mentri dak tal-konvenut kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255.**

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti **taqta' u tiddeciedi,** billi fil-kontumacja tal-konvenut, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz,** b'dan illi:-

1. Tiddikjara z-zwieg ta' bejn il-kontendenti ccelebrat fis-6 ta' Settembru tas-sena elf disa' mija u sebgha w disghin (1997) null u bla effett fil-ligi stante li l-kunsens ta' l-attrici kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (g) tal-Kap 255** mentri dak tal-konvenut kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255.**

2. Tordna li ssir l-apposita annotazzjoni fl-atti civili kollha tal-kontendenti.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------